

Pamuğun
Türkiye Tekstil ve Hazır Giyim Sanayilerindeki
Katma Değer Artışı
(2020)

Prof. Dr. Hakkı Ünal Evcim
Ulusal Pamuk Konseyi Genel Sekreteri

Yerli ve ithal “Lif Pamuk” hammaddesinin 2020 yılı itibariyle Türkiye Tekstil ve Hazır Giyim Sanayilerinde kazanmış olduğu Katma Değer artışı şöyledir:

- **Yerli Kütlü Pamuk** pazarlanan miktar ve değeri ¹: **1 milyon 702 bin 700 ton, 6 milyar 546 milyon 935 bin 665 TL (929 milyon 962 bin 452 Dolar)²**
- **Yerli Lif Pamuk** pazarlanan miktar ve değeri ³: **647 bin 026 ton, 6 milyar 546 milyon 935 bin 665 TL (929 milyon 962 bin 452 Dolar) (1,437 Dolar/kg)**
- **Yerli Lif Pamuk** ihracat miktar ve değeri ⁴: **36 milyon 480 bin 881 kg, 65 milyon 557 bin 154 Dolar (1,797 Dolar/kg)**
- Tekstil ve Hazır Giyim sanayilerinde kullanılan **Yerli Lif Pamuk** miktar ve değeri: **637 bin 504 ton, 864 milyon 405 bin 298 Dolar**
- Tekstil ve Hazır Giyim sanayilerinde kullanılan **İthal Lif Pamuk** miktar ve değeri: **1 milyon 55 bin 359 ton, 1 milyar 644 milyon 8 bin 253 Dolar**
- Tekstil ve Hazır Giyim sanayilerinde kullanılan **Toplam Lif Pamuk** miktarı ve Yerli, İthal oranları: **1 milyon 692 bin 863 ton; %37,66 Yerli, %62,34 İthal**

¹ TUIK, Tarım İstatistikleri: Bitkisel Ürün değerleri 2020, pamuk (kütlü) Pazarlanan Değeri.

² 2020 yılı Ort. USD kuru TCMB kayıtlarına göre: 7,03 TL, TUIK GSYH hesaplarında ise: 7,04 TL'dir; bu raporda 7,04 değeri esas alınmıştır.

³ Ülkemizde pamuk üretiminin tamamına yakını üreticiler tarafından çırçır işletmelerine kütlü olarak pazarlanmakta dolayısıyla tarımsal üretim sürecinde lif pamuğa (mahlıç) dair, çırçır randımanı için ülke ortalaması bir değer tahmin edilerek hesapla bulunan miktar dışında bir istatistik bulunmamaktadır. Bu nedenle iş bu çalışmada çırçırlama sürecine ilişkin maliyetler ile çırçırıcı kar veya zararının süreçte ortaya çıkan çiğit, linter, telef vb ürünlerden elde edilen gelirlerle karşılandığı varsayılarak, yerli lif pamuk pazarlanan değeri için yerli kütlü pamuk pazarlanan değeri esas alınmıştır.

⁴ TUIK Dış Ticaret İstatistikleri /Veri Tabanları, 2020 / Harmonize Sistem//HS8(CN) 52010090 değerleridir.

- Tekstil ve Hazır Giyim sanayilerinde kullanılan **Toplam Lif Pamuk** değeri: **2 milyar 508 milyon 413 bin 551 Dolar**

.....

- Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri **Toplam Üretim Değeri** ⁵ : **387 milyar 878 milyon 16 bin 146 TL (55 milyar 96 milyon 309 bin 112 Dolar)**
- Yerli ve İthal Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri Toplam Üretim Değeri içindeki payı **%50** ⁶ ve değeri: **193 milyar 939 milyon 8 bin 73 TL (27 milyar 548 milyon 154 bin 556 Dolar)**
- Yerli ve İthal lif pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim Sanayilerinde kazandığı **Brüt Katma Değer: 10,98 kat (~11 kat)**
- Yerli Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri Toplam Üretim Değeri içindeki payı **%37,66** ve değeri: **73 milyar 37 milyon 430 bin 444 TL (10 milyar 374 milyon 635 bin 5 Dolar)**
- Yerli Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim Sanayilerinde kazandığı **Brüt Katma Değer: 12 kat.**
- İthal Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri Toplam Üretim Değeri içindeki payı **%62,34** ve değeri: **120 milyar 901 milyon 577 bin 632 TL (17 milyar 173 milyon 519 bin 550 Dolar)**
- İthal Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim sanayilerinde kazandığı **Brüt Katma Değer: 10,45 kat**

.....

- Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri **Toplam Faktör Maliyeti ile Katma Değeri** ⁷ : **99 milyar 653 milyon 92 bin 381 TL (7 milyar 77 milyon 634 bin 402 Dolar)**
- Yerli ve İthal Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim Sanayileri Faktör Maliyeti ile Katma Değer Toplamı içindeki payı **%50** ⁸ ve değeri: **49 milyar 826 milyon 546 bin 190 TL (7 milyar 77 milyon 634 bin 402 Dolar)**

⁵ TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, Ekonomik faaliyetlerine göre temel göstergeler,2020, NACE Rev.2, İmalat, Bölüm 13 ve 14 toplamıdır.

⁶ Tekstil ve Hazır Giyim sanayilerinde hammadde olarak çok fazla sayıda saf ve karma ürün kullanılmakta ve bu çeşitlilik giderek artmaktadır. Bu durum pamuğun hammadde, yarı mamul ve nihai ürünlerdeki payları için kesin bir değer belirlenmesini zorlaştırmaktadır. Bu amaçla ortalama bir değer tahmini için İTKİB uzmanlarıyla yapılan görüşmeler sonucunda, pamuğun toplam hammadde içinde, en az %50 paya sahip olduğu kanaatine varılmış ve ilgili hesaplamalar bu varsayıma dayalı olarak yapılmıştır.

⁷ TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, Ekonomik faaliyetlerine göre temel göstergeler,2020, NACE Rev.2, İmalat, Bölüm 13 ve 14 toplamıdır.

⁸ Pamuk vd hammaddelerin sanayilerce yaratılan katma değerde hammadde değerleri oranında pay sahibi oldukları varsayılmıştır.

- Yerli ve İthal Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim Sanayilerinde kazandığı **Net Katma Değer: 2,82 kat (~3 kat)**
- Yerli Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri Toplam Faktör Maliyeti ile Katma Değeri içindeki payı **%37,66** ve değeri: **18 milyar 261 milyon 429 bin 179 TL (2 milyar 665 milyon 437 bin 116 Dolar)**
- Yerli Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim Sanayilerinde kazandığı **Net Katma Değer: 3,08 kat (~3 kat)**
- İthal Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri Toplam Faktör Maliyeti ile Katma Değeri içindeki payı **%62,34** ve değeri: **31 milyar 565 milyon 117 bin 11 TL (4 milyar 412 milyon 197 bin 286 Dolar)**
- İthal Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim Sanayilerinde kazandığı **Net Katma Değer: 2,68 kat**

-
- Tekstil ve Hazır Giyim Sanayileri **İhracatı 27 milyar 475 milyon 460 bin Dolar**⁹
 - Yerli ve İthal Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri ihracat gelirindeki payı **%50** ve değeri: **13 milyar 737 milyon 730 bin Dolar**
 - Yerli Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim sanayileri ihracat gelirindeki payı **%37,66** ve değeri: **5 milyar 173 milyon 629 bin Dolar**
 - İthal Lif Pamuğun Tekstil ve Hazır Giyim ihracat gelirindeki payı **%62,34** ve değeri: **8 milyar 564 milyon 38 bin Dolar**

-
- Tekstil ve Hazır Giyim Sanayilerince yaratılan **Cari Fazla 17 milyar 902 milyon 56 bin Dolar**
 - Yerli ve İthal Pamuğun THG Sanayileri Cari Fazlasındaki payı ve değeri: **%50** ve **8 milyar 951milyon 28 bin Dolar**
 - Yerli pamuğun THG Sanayileri Cari Fazlasındaki payı ve değeri: **%37,66** ve **5 milyar 173 milyon 629 bin Dolar (Asli değerinin 3,9 katı)**
 - İthal pamuğun THG Sanayileri Cari Fazlasındaki payı ve değeri: **%62,34** ve **8 milyar 564 milyon 38 bin Dolar (Asli değerinin 3,4 katı)**

Hakkı Ünal Evcim

03/11/2021

⁹ TUİK, Dış Tic. İst. 2020, STIC Rev.4'e göre 26, 65 ve 84 pozisyonları toplamıdır.